

NAPREJ

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik IV., številka 9.
Cetrlikova številka „NAPREJA“
izhaja kot tednik

LJUDSKI GLAS

Glasi Kmetško-delaške zveze.
Stane letno 7-2 pk = 28 80 din., mesečno 0-60 pk
= 2-40 din. (V marcu 1922 velja 1 pk 4 din.)

Delo v parlamentu.

V parlamentu v Beogradu je postalo delo v zadnjih dveh mesecih malo živahnejše, čeprav seveda še davno ni takšno, kakor bi bilo potrebno, da bi parlament vršil svojo dvojno nalogo, sklepati zakone in pa kontrolirati vlado.

Tega parlamentarnega dela — v plenumu in v odsekih — se je socialistični klub udeleževal zelo marljivo in kolikor je to v danih razmerah mogoče, s povoljnimi uspehi.

Koncem decembra 1. l. je razpravljala Nar. Skupščina dvanajstine za januar in februar, ker redni proračun za l. 1922. še ni gotov. Klub je seveda glasoval proti dvanajstini, ki pomenijo zaupnico vladi. Klubovo stališče je v zbornici objavil s. Divac, ko je podvrnil finančno gospodarstvo ostri kritiki. Ravno te dni pa so v razpravi pred parlamentom dvanajstine za marc in april, ker proračun še vedno ni gotov; pri tej priliki je socialistični klub po s. Korunu v odvojenem mišljenju in po s. Golouhu v plenumu zbornice zopet utemeljil svoje nezaupanje napram vladi. Posebno so se naši poslanci zavzeli za to, da se pri dohodninskem davku zviša eksistenčni minimum na letnih 12.000 Din. V prvi vrsti vsled odpora demokratov je ta predlog v odboru žalibog propadel, bojimo se, da ga čaka ista usoda tudi v skupščini sami. Pomisliti je treba, da znaša sedaj veljavni eksistenčni minimum 1200 Din na leto — potem šele lahko razumemo vso davčno krivico, ki se godi revežu!

V sredini januarja se je v parlamentu vršila razprava o vladini deklaraciji, v

kateri je socialistični klub po svojih govornikih s. Kristanu in Korunu vso vladno delo obsodil. Odlomke iz teh govorov priobčujemo v »Napreju«.

Koncem januarja je bila na dnevnem redu interpelacija soc. kluba o razmerah rudarjev pri Trbovejski premogokopni družbi. Govorila sta s. Korun in Golouh, ki sta seznanila zbornico z obupnim položajem rudarjev. Interpelacija je imela uspeh in zahtevana komisija je odšla takoj v Ljubljano. Pogajanja glede povišanja mezde rudarjev so se vršila in končala. Uspeh je bil v danih razmerah zadovoljiv, posebno če se upošteva razdvojenost v strokovnem pokretu.

Socialistični klub je poleg tega vložil celo vrsto interpelacij na vlado, nekatere je »Naprej« itak priobčil. Navajamo posebno interpelacijo o škandaloznem ravnanju z zaprtimi komunisti, ki smo jo pred nekaj dnevi priobčili in pa interpelacijo s. Kopača o železničarskih zahtevah.

Klubovi člani pa so tudi v odborih marljivo delali. V raznih odsekih zakonodavnega odbora in v odboru za poslovnik sta ss. Kristan in Divac zastopala mišljenje kluba, v finančnem pa ss. Korun in Golouh.

Prav posebno nam je omeniti delo v odboru za razdelitev države na oblasti, vprašanje, okrog katerega se vrti momentano vsa notranja politika v državi. Sodr. Kristan je v odboru zastopal stališče, da so odredbe ustave v tem pogledu tako slabe, da se na njenih osnovah potrebam odgovarjajoča razdelitev države sploh do-

Izhaja razen pondeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 2½ pšeničnih kg, celoletno 30 pk. V marcu 1922 računamo pk po 4 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 60 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštine proste.

seči ne da. Če se socialisti kljub temu tega dela udeležujejo, storijo to zato, da preprečijo še večje zlo, ki bi ga utegnili napraviti sedanja vladna večina. Glede razdelitve Slovenije se je soc. klub postavil na stališče, da glasuje v glavnem za vladni načrt razdelitve Slovenije na dve oblasti (ljubljsko in mariborsko), to pa edino zaradi tega, ker je z ozirom na določila ustave nemogoče, da bi cela Slovenija tvorila eno samo oblast. Že znano določilo ustave, da ne sme nobena oblast imeti več kakor 800.000 prebivalcev, je preprečilo, da bi cela Slovenija, ki ima nad 1 milijon prebivalcev, ostala nedeljena.

Z ozirom na politično važnost celoga vprašanja glede razdelitve države na oblasti, posebno, da se ne bi hrvaško vprašanje še bolj kompliciralo, bi bilo pač želeto, da se z delno izvedbo razdelitve počaka vsaj do dobe po novih volitvah. Res je sicer, da ustava določa, da se mora zakon o razdelitvi države izvesti v določenem roku (do 28. aprila t. l.), nikjer pa ni predpisano, da se mora ta razdelitev tudi takoj izvršiti. V prehodnih naredbah zakona naj se določi daljša doba (nekaj let), v kateri naj se izvrši delitev državne uprave na oblasti, oblasti kot samoupravne jedinice pa naj začno takoj delovati, da ne bo ljudstvo oropano svojih samoupravnih pravic. Oblasti kot samoupravna telesa so lahko, če bo novi parlament tako hotel oz. če pride do revizije ustave, brez velikih težav združijo v večje oblasti, kar bi pa pri državni upravi bilo zvezano z velikimi stroški in neprilikami. Zato smo mišljenja, da naj oblasti kot samoupravne jedinice

LISTEK.

A. R...n:

Prevaljčan številka 1 pred nebesi.

Zbolel sem za špansko hripo, ker moje telo ni vzdržalo temperaturne razlike med toploto — 5° C pod milim nebom in mrazom — 15° C v moji sobi. Nobenega premoža ni bilo možno dobiti. Vlegel sem se — kri mi je silila iz ust — zaspal sem...

... Tako živo sva se pomenkovlala s sv. Petrom o ribolovu, da me je popolnoma pozabil vprašati, sem li upravičen prestopiti nebeški prag. Našteval mi je vse zvijače, s pomočjo katerih so lovili svoj čas ribe, a ko sem mu omenil, kako smo jih mi lovili mi pod vodstvom nemških oficirjev v makedonskih rekah z ročnimi granatami — je osupnil. Priznal je, da je nemški patent boljši od galilej-

skega — njegovega. Ne vem, odkod sem vzela, a znal sem mu prav jasno in natančno razložiti načine plinov, razvijajočih se po eksploziji granat in, čudež čudni, prišla sva na kemično formulo H₂S. Tako sva rešila v najživejšem pomenku doslej veliko uganko, ki zna postati epohalnega pomena za človeštvo sploh, za ribolovstvo pa posebej. Nebeški vratar je bil tako zatopljen v pogovor, da ni opazil srednje velikega možakarja, bližajočega se nebeškemu pragu z uprav veličastnimi koraki, ogledal pa se je šele, ko je omenjeni možakar svečano izgovoril pomenljive zgodovinske besede:

»Hanibal ante portas!«

Sedaj šele se ogleda z izrazom respektja, nalahko se prikloni, kar je jako pristojalo možu častiljive starosti in slišal sem prijeten glas:

»Quo vadis domine?« prav po znamenemu romanu priljubljenega poljskega pisatelja. Svojega občudovanja nisem mogel prekriti. Popred sem primerno upo-

števal njegovo spretnost v ribolovstvu, a zdaj sem imel priliko, strmleti nad toliko širokim literarnim obzorjem moža, ki je dobrih 1850 let že ločal obglavljen kot Rimljan v katakombah večnega mesta.

A odgovora ni bilo. Začuden sem zrl preko desne rame nebeškega vratarja na novodošleca, ki se mi je zdel znan, a vendar ga nisem znal takoj poiskati v spominskem leksikonu svojih pozemelskih prijateljev. A to ni trajalo dolgo! Novodošlec odpre široko svoja usta ter gleda — gleda. Sedaj sem ga spoznal popolnoma.

Med tem pa je sv. Peter postal nestrpen, da celo razljučen, prvo radi tega, ker ni dobil odgovora, razljučen pa najbrže, ker je pretrgal novodošlec najin živalni lovski pomenek z besedami velikega vojskovodja, izuščenimi v tako malenkostnih časih, in tako, kakor bi se morala nebesa sama odpreti in se mu pokloniti njemu »Hanibalu«. Zato je strupeno pljunil predse, da sem se diskretno umaknil za polovico dunajskega čevlja,

začno takoj delati, če bo zakon sklenjen, državna uprava pa naj bo do nadaljnjega nedejerna po dosedanjih pokrajinah.

S tem bi bil tudi zgrajen most k potrebnemu sporazumu s Hrvati. —

Kako delo je opravljal v zadnjih dveh mesecih finančni odsek v parlamentu in kako stoji državne finance, o tem spregovrimo pa drugo pot. G. R.

Tistim, ki ne priznavajo progresivnega davka.

V dneh 26. in 27. decembra 1921 so prišli delegatje večinoma iz vse Slovenije na strankin zbor v Trbovlje, da izdelajo načrte po svoji najboljši preudarnosti in po direktivah svojih organizacij, načrte, po katerih naj bi proletariat v prihodnjem letu korakal proti cilju, ki nam ga je zaznamoval naš veliki oče — Karl Marx.

Ne maram dokazovati, da nismo stranka, ki bi imela milijone na razpolago za vzdrževanje svojega aparata in ljudi, ki naj bi za stranko delali, in razsipavala denar za tisk in druge potrebščine, kakor to delajo kapitalistične stranke, ker to je že znano skoro vsakemu kajžarju: povedati hočem samo to, da ravno tistega, česar nimamo, hudo rabimo in moramo imeti, ker to že zahtevajo današnje razmere. Da je to res, hočem čisto na kratko dokazati.

Mnogokrat slišimo upravičene zahteve, da rabijo tukai moč v organizatorične namene, da bi izvrševala razna v to spadajoča dela, tam zopet drugo, tretjo itd., kar je res. Toda nastane vprašanje: kdo bo plačal? Čisto gotovo bo rekel kak lahkomišljenec: stranka naj plača. Kakšne viře dohodkov ima stranka, o tem takim ljudem kratek odgovor: Za prvi mesec je plačal 1 dinar svojega prispevka, in če se mu da za to potrdilo po pošti, je potem tisti dinar zaslužila pošta in stranka ni dobila nič. Treba pa je mnogo pisati in frankirati z dragimi znamkami, treba ljudstvo pismeno podučevati, dajati mu odgovore na razna vprašanja, treba organizirati shode, pošiljati govornike, kateri se morajo voziti po železnicah, kar tudi ni poceni, ker niso vsi poslanci, da bi imeli prosto vožnjo. Vse to je združeno z znatnimi stroški.

Vse to so imeli sodrugl delegatje na strankinem zboru pred očmi in morali so skleniti nekaj, kar naj bi vsaj deloma ublažilo težki finančni položaj naše stranke. — Uvedel se je obvezni progresivni

sični davek, katerega mora vsak član na podlagi sklepa strankinega zbora priznati že iz tega razloga, če hočemo uveljaviti, da ne bomo delali samih sklepov, temveč da jih tudi izvršujemo.

Ker pa je davek — najpravičnejše razpredeljen po dohodkih, upoštevajoč nepreskrbljene svoje, dela nemoralno tisti, ki ga ne uvažuje ali celo ne priznava.

Končam: V glavnem mislim, da sem obrazložil svoje mnenje, ki naj bi veljalo tistim, katerim je naslovljen, toda omenim še eno.

Vsak, ki danes kriči proti neredu in krivicam, naj se potegne za pravico tako, da bo tudi sam pokazal, da je pravičen, da ne taji svojih dohodkov in plačuje redno, kakor mu razpredelnica pokaže.

Kdor je protl strankinim sklepom, ni naš, kajti socializem hoče trdnih in poštenih članov. Rudolf Čebular.

Interpelacija

narodnega poslanca Josipa Kopača in tovarišev na g. ministra saobračaja radi do koaliciji železničarskih organizacij predloženih zahtev celokupnega železniškega osobja.

Dne 28. novembra 1921 je predložilo vrhovno vodstvo koaliranih železničarskih organizacij vladi, kakor tudi resortnemu ministru gospodu Staniču spomenico s sledečimi zahtevami:

1. Enkratni nabavni prispevek v višini mesečne plače z vsemi dodatki, da si more osobje nakupiti najpotrebnejše življenjske potrebščine. Enak prispevek naj se izplača tudi nastavljenemu osobju v razmerju 30dnevne mezde z vsemi dodatki.
2. Plače in mezde naj se zvišajo za 50%.
3. Osobju naj se podeli službena obleka.
4. Izdela naj se službena pragmatika ob sodelovanju železničarjev.
5. Vpokličejo naj se v službo radi stavke odpuščeni železničarji, če niso kaj drugega zakrivali.
6. Priznajo naj se železničarske organizacije.

Znano je, da se železniško osobje že dalje časa poteguje za izboljšanje svojega socialnega in gospodarskega položaja. Odveč bi bilo dokazovati, kako bajno višino so posebno zadnji čas dosegle cene vsakdanjih potrebščin.

Po svetovni vojni je ostalo osobje nago in bosov in ni dobilo niti službene obleke, do katere ima po veljavnih pragmatikah pravico, radi česar je bilo prisli-

ljeno porabiti svojo civilno obleko v službi. Družine železničarjev nimajo ne čevljev ne obleke, tako so njih otroci prisiljeni izostajati od šolskega pouka. Visoko število bolnikov med železničarji jasno dokazuje njihovo stanje. Zahteva po enkratnem rabavnem prispevku je utemeljena in povsem upravičena. Z ozirom na skokoma naraščajočo draginjo je tudi zahteva po zvišanju mezd in plač za 50% upravičena.

Nad 3000 železničarjev je bilo radi stavke leta 1919. na železnicah odpuščenih, dasi po večini niso zakrivali nič drugega, kakor to, da so bili s svojimi tovariši v boju za zboljšanje njih socialnega položaja solidarni.

Zaraditega je utemeljena zahteva, da se sprejmejo odpuščeni železničarji, ki niso v času stavke zakrivali kakšnega kaznivega dejanja, zopet v službo in da se jim povrne škodo, ki so jo utrpeli.

Da hoče osobje sodelovati pri sestavi službene pragmatike, ki je v bistvu pogodba med delodajalcem in delojemalcem, je umljivo, ker mora taka službena pragmatika vsebovat ne le dolžnosti, marveč tudi pravice uslužbencev.

Potrebno je, da se prizna železničarske organizacije, ker je koalicijska pravica itak garantirana z ustavo. Delavske organizacije so produkt naravnega razvoja družabnih razmer in vrše važno funkcijo v družbi. Tudi za obrate, kjer so njih člani uslužbeni, imajo velik pomen. S tem se nikakor ne strinja odklanjanje dogovorov z njimi kar kaže nerazumevanje ali vsaj pomanjkanje smisla za potrebo sporazuma med delodajalcem in delojemalcem. Oblastno nastopanje v takih slučajih mora uslužbencem nujno vtepti misel, da so prezirani in da na merodajnih mestih ni dobre volje za spoznanje in razumevanje njih želja. Lahko bi bilo dokazati, kako škodljivo mora vse to vplivati tudi na promet in nobenega dvoma ni, da so te razmere tudi v tesni zvezi z deruto, ki je nastala na naših železnicah in ki grozi da se utegne še stopnjevati.

Vse predložene zahteve je gospod minister saobračaja odklonil. Zato si usojamo vprašati gospoda ministra saobračaja:

1. V kakšnem razmerju so plače železniškega osobja napram plačam uslužbencev in delavcev v privatnih podjetjih? V kakšnem odnosu so do narašča-

ter rekel glasno dovolj da je slišal »Hanibal«: »Kdo neki more biti ta vojskovodja? Latinski zna menda samo bore 3 besede.«

Moj odgovor je bil olje v ogenj sveče jeze, kajti povedal sem, da mi je mož znan, vojskovodja ni bil še nikoli, ampak je čisto nedolžen Slovenec, šribar iz Prevali.

»Iz Prevalj?! No iz tega kraja jih sicer mnogo pride do nebeških vrat — a dalje skoroda noben. Prevalje so suha veja na katoliškem drevesu.«

Resnico govorim, ljubi bralci in bralke, če vam povem, da sem se do dna svoje neumrjoče duše prestrašil, kajti tudi moja zibelj je tekla ob umazani Meži, vendar sem ostal navidezno hladan v upanju, da me novodošlec ne spozna in — me ne izda. Varal sem se v obeh najgloblji željah, kajti spoznal me je in izdal me je, lahko rečem, laži-Hanibal in če bi sv. Petra ne bilo, bi bil izdan kakor po izdajalcu - apostolu.

Z razprostrtimi rokami mi je namreč zaklical: »Pozdravljen, moj prijatelj! Na moje srce!« — Velika zadrega zame! — A nebeški vratar je zabranil v zadnjem hipu z uprav filozofsko kretnjo vsaj izdajalski pojub, rekoč: »Ne dotakni se ga, temu je vstop že dovoljen, a ti se moraš še legitimirati in prav lahko poiščeš še za nekaj časa tle doll.« Pri teh besedah sva siedila s Prevaličanom kazalcu desne roke prvega ribiča, ki je nedvomno kazal smer S-polnoč.

Kakor mrzel curek vode je uplivala ta beseda in še bolj kazalčeva smer na ubogega mojega rojaka in izvil se mu je iz mučne duše (bil je že umrl) vprašujoča besedica, ki sem jo tolmačil za: »Jaz?«

»Da, ti.« je bil trdi odgovor. »Preveč ošaben se mi zdiš in na take kaline mi je zapovedano še posebno paziti!«

Vsa začetna srčnost je zapustila mojega ljubega znanca in njegovo oko se je zrosilo, da so debele grenke solze (držal se je kisló) padale na njegove lakira-

ne čevlje. Gledal me je proseče. Smilil se mi je odkrito v am povem, častiti bralci, tako, da bi bil tudi jaz malodane glasno zaiokal, če bi — — pa grlo mi je bilo kakor zavezano in kakor sem se tudi trudil, spraviti vsaj besedico »milost« iz erta, ni šlo, pa ni šlo.

Sv. Peter pa me je ošvrknil s pogledom svojih krasnih oči in zdelo se mi je, kakor bi bil njegov pogled nekako škodoželjen, kar pa ne morem zagotovo trditi, pomignil mi je s prstom, kar bi naj pomnilo: »Ne boš. Jaka, vesel bodi, da nimaš ti nobenih sitnosti, ter je obrnivši se k »Hanibalu«, začel tega izpraševati. Res, da sem oil sedaj vesel, kajti začel se je eksamen, o katerem niti polnoizobraženec ni imel dosti pojma in ki se je vršil v čisto drugem tonu, kot pa pogovor o ribolovu.

Sv. Peter: »Kdo si?«

Prevaličan: »Zvest sin edino zveličavne katoliške cerkve.«

Sv. Peter: »Sin katoliške cerkve? Verjamem, Zvest? Tudi. A edinozveličavne katoliške cerkve?«

koče draginje z ozirom na stanje 1. 1914. pred svetovno vojno?

2. Radi katerih vzrokov ste odklonili zahteve železničarjev? Kako se strinja vaša izjava, da načete pregovarjati z železniškim osebjem s členom 33. ustave, v smislu katerega je delavstvu zajamčeno koalicijsko pravo. Ne smatrate li, da ste s tem pogazili princip državljsanske enakopravnosti in, da ste s tem postavili železničarje v inferioren položaj?

3. Hočete li pristati na to, da se skliče parlamentarna enketa, ki enaj preišče naše prometno stanje in zasliši železničarske stanovske organizacije o tem predmetu?

Belgrad, 17. februarja 1922.

Tedenski pregled.

Uporni Indijci so napadli avtomobil, v katerem se je peljal britanski prestolonaslednik. Ranjen sicer ni bil nihče, vendar je to angleškemu prestolonasledniku viden dokaz in resen opomin, kako je med indijskim ljudstvom priljubljen.

Kar se tiče Egipta, je Anglija načeloma ugodila zahtevam te dežele in bo smatrala Egipt za popolnoma samostojen del države. Seveda je to za enkrat šele izjava. Kako se bo udeležila, bomo videli kasneje.

Dejstvo, da zahtevajo Zedinjene države ameriške od svojih dolžnic v Evropi brezpogovorno povračilo dolgov in da jim nočejo popustiti niti obresti, je evropske države precej neprijetno dirnilo. Zedinjene države so dale Evropi jasno razumeti, da jim ne marajo sipati svojih novcev, da bi ga Evropa zmetala za orožje, ki bi moglo kedaj ogroziti Ameriko samo. Povedala je da se gospodarsko stanje v Evropi na ta način ne bo uredilo. To so si zapisali evropski diplomati za ušesa in začelo se je romanje državnikov iz Londona, Pariza in Rima.

Navzlic strahoviti katastrofi, ki jo doživlja Rusija radi lakote, narašča njen vpliv tako v Evropi kakor v Aziji, kjer ima Rusija na ozemlja daljnega vzhoda mnogo več vpliva kakor Kitajska ali Japonska.

Ameriški grožnje na eni in samozavesten nastop Rusije na drugi strani so privedle entente do tega, da so jeli resno premišljati, kako urediti zavezano evropsko gospodarstvo. V Bulonju sta se sestala ministrska predsednika dveh vo-

čavne ne moreš trditi. Slabo poznaš Kristov nauk.

Za cel dolg prst se je podaljšal obraz mojemu rojaku. Da mu pomorem iz zadrege, sem hotel stopiti bližje, a nisem se mogel premakniti. Edino prsti na nogah so zamigljali, ker sem ga takoj občutil neznanski mrz, sem odnehal. Ostal sem ukovan na licu mesta in slišal sem še vse kaj hujšega.

Ker s »katoliško« ni prišel daleč, je moj spretni rojak takoj povzel širše pojme na pomoč.

»Živel sem vedno po krščansko.«

»Bomo videli!«

Ne vem kako in odkod, začel je vlačiti sivolasi vratar neke papirje življenja (kakor se je mimogrede izrazil) na dan in ko sem mu pogledal preko leve rame, sem skoro umrl strahu (če bi mogel dvakrat umreti). List, kaj list, cel zvezek listov je držal v rokah in, obžalujte tudi vi, cenjeni bralci, bila je zgodba o premogovniku na Lešah. Nagojsko sem začutil, da je moj rojak izgubljen, ko je sv.

dilnih držav v Evropi, namreč angleški ministrski predsednik Lloyd George in francoski ministrski predsednik Poincaré, ki sta se, vsaj na videz, popolnoma sporazumela v vseh vprašanjih, ki se tičejo obnove evropskega gospodarskega življenja. Zlasti sta za to, da se genovska gospodarska konferenca na vsak način odgodi do 7. aprila in da do tega časa ni treba nobene predkonference. Kar ju je največ zblížalo, je njihova skrb radi Rusije. Vsa Evropa ve, da brez Rusije ni možna obnova, zato je njena navzočnost na gospodarski konferenci neobhodno potrebna. A pri tem ni prišel v nevarnost zapadni imperializem, od katerega zavezniki nikakor nočejo odstopiti. Zato proglašata omenjena državnik vsemu svetu, da udeležba Rusije na gospodarski konferenci še ne pomenja, da je Rusija kot država pravno priznana. Ministrska predsednika sta se sporazumela tudi v drugi pereči točki, to je glede sankcij proti Nemčiji. Obveznost ki so jo prevzele evropske države, da se medsebojno ne bodo napadale, ne velja glede sankcij, ki bi se podvzele zoper Nemčijo. Iz tega sledita dva nauka, da se v sili spriznita tudi pes in mačka ter da so vse take konference le pesek v oči, ako se njihovih sklepov ne drže vsi pogodniki, kar je ravno v navedenem slučaju.

Predkonferenca male entente, ki bi se imela vršiti začetkom meseca marca v Ljubljani, je bila odpovedana, ker je češkoslovaški ministrski predsednik odpoval naravnost v Prago.

Mala ententa se bolj in bolj ojačuje. Na genovski konferenci bo zastopana enotno kot velesila in bo obsegala poleg Češkoslovaške, Jugoslavije in Rumunije prekone tudi Poljsko in Grško. Z ozirom na rusko vprašanje bo prodrlo stališče dr. Beneša, ki je za to, da se sovjetska Rusija prizna.

Italijanska vladna kriza, ki se je radi neprestanih težkoč vlekla kakor morska kača, je sedaj tako približno rešena. Novo vlado je sestavil de Facta, in sicer brez socialistov in fašistov. Javnost jo je sprejela zelo hladno in je skoro gotovo, da se ne bo mogla dolgo držati.

Junaški kakor madžarski vitezi so tudi vatikanski gardisti. Ker sta se dva italijanska plemiča, ki tudi opravljata častne službe pri Vatikanu, dvobojevala, in je prijel papež za ušesa in jima dvobojevanje prepovedal.

Peter listal na strani, na kateri je bila letnica 1921. — črno obrobljena.

»Povej, kako si opravljal službo kot krušni oče 1000 bednih kristjanov.«

V moje neskončno veselje in tolažbo pa čudom čudo se moj rojak ni prestrašil in mnogo hrabrejše je začel jasno, tehtno odgovarjati. Niti glas se mu ni več najmanj tresel, ko je dejal, da on (sv. Peter) ni strokovnjak v pisarniških zadevah premogovniških pisaren, temveč ima kot nebeški vratar opravljati samo formalno službo (tukaj je imenoval zglednega duhovnika kot avtoriteto). Končal je: »Kar je vezano na zemlji, je tudi vezano v nebesih, kar pa odpuščeno na zemlji, je odpuščeno tudi v nebeškem raj.« On da ima izreči samo svoj formalni »da«. V potrdilo navedenih deistev in da mu je odpuščeno že na zemlji, je moj Prevaličan vihtel cel sveženi priporočil iz cerkvenih krogov ter opozoril sv. Petra na pravilne pečate in podpise tudi meni znanih svečenicov.

(Dalje v prih. »Lj. Gl.«)

Dne 9. marca bodo v Parizu zopet vadili za nemška plačila ententi, in sicer se sestanejo zastopniki Anglije, Francije, Belgije in Italije, ki bodo zahtevali vsak svoj del za stroške, ki jih povzroča zasedba nemških ozemelj.

V Avstriji preti izbruhniti mezdnogibanje. Delavstvo tkalne industrije je s 1. marcem odpovedalo kolektivno pogodbo, ker jim delodajalci nočejo izplačevati doklad, kakor jih določa kolektivna pogodba.

Pondeljškova seja narodne skupščine je razpravljala o poslovniku. Nekateri poslanci, med njimi Gostinčar in dr. Trumbič, so protestirali zoper nekatere točke, ker je stal odbor, ki je sestavil načrt, pod pritiskom vlade.

Hrvaški listi priobčujejo spomenico, ki jo namerava poslati Hrvatski blok na konferenco v Genovi. Radić se hoče na vsak način uveljaviti pred svetom.

Slovensko časopisje se obširno bavi z uradniškim vprašanjem. Opozicijski listi upravičeno očitaio vladni malomarnost v tem vprašanju. Demokrasko časopisje pa se bile na prsi, češ vse, kar se je storilo za uradništvo, smo dosegli mi. Vendar uradništvo še sedaj ničesar nima in strada nadalje.

Politične vesti.

+ Zakaj se potegujejo »samostojneži« za vladne koristi. »Kmetijski list« z dne 23. pr. m. priznava, da so dobili »samostojneži« od dr. Žerjava 400.000 K za svojo stranko. Vendar pa povdarjajo, da so dobili ta denar od dr. Žerjava kot zastopnika vlade in nikoli ne kot zastopnika demokratov. Tudi so že polovico tega denarja vrnili, ker hočejo biti pošteni in ne umazani. Iz tega razloga so seveda bili pri vsaki najmanjši priliki za vladno predloge, ker »roka roko umije«.

+ Modrost vladnih podrepnikov. »Jutro« zagovarja v današnjem uvodniku naš parlament, ki da je »mlad in ničuda, da se pojavljajo v njegovem delu mnoge hibe«. Pravi, da morajo vladni zastopniki reševati najbolj težavne naloge na celem svetu in da se zato ne smemo čuditi, če zahteva na primer finančno ministrstvo za dva meseca 400 milijonov kron, ne da bi pozneje polagalo o teh milijonih sploh kak račun. Radi verjamemo vladnim podrepnikom, da opravljajo neverjetna junaška dela, izmed katerih se odlikujejo v zadnjem času plasti tri dela, znamenja njihovega človeškega pojmovanja. So pa to vislice, postavljene pred kratkim v Zagrebu, Tuzli in Belgradu.

+ Nacionalistična vzgoja poganja lepe sadove. Pretekle dni so fašisti na prebrisan način ukradli iz našega konzulata v Turinu jugoslovansko zastavo, ki so jo na dvorišču univerze zmagoslavno zažgali. Naš konzul je razjarjen obvestil o tem dogodku policijo, ki že išče krivce. Ni izključeno, da nastanejo zaradi tega incidenta nevarni diplomatski zapletljaji.

+ Konferenca male antante. Kakor poročajo iz Belgrada, se bo vršila konferenca male antante v Bratislavi, in sicer že danes. Na konferenci bodo obravnavali stališče proti sovjetski Rusiji katere se hoče vse imperialistične države.

+ Pogodbe imperialističnih državnikov. Po londonskih poročilih sta sklenila Poincaré in Lloyd George garancijsko pogodbo za dobo 20 let. Sporazumela sta se tudi o ruskem vprašanju, in o

vprašanju razoroževanja na morju. Francoski so zelo nejevoljni na Ameriko, ki je dala vkljub pogodbam na washingtonski razoroževalni konferenci graditi kar 120 novih podmornic, medtem ko gradi podmornice tudi Japonska, in sicer na vse kriplje.

+ Pod kakšnimi pogoji posodijo Angleži čehoslovaški republiko milijone. V finančnem odseku so razpravljali po prihodu dr. Beneša iz Londona o angleškem posojilu Čehoslovaški. Angleži kot kramarji po poklicu zahtevajo kot jamstvo za posojilo zastavitev dohodkov tobačnega monopola.

+ Evropske velesile za obnovo Evrope. Po vzpodbudi komiteja za organizacijo mednarodnega osrednjega sindikata za obnovo Evrope, nameravajo ustanoviti nacionalne sindikate Italija, Nemčija, Belgija, Francija in Anglija. Temeljna glavica posameznih sindikatov bo znašala okoli 20 milijonov funtov, osrednjega pa okoli 200 milijonov.

Iz stranke.

Spodnja Šiška. Danes zvečer kakor vedno diskusijski večer v »Zadružnem domu«. Polnoštevilna udeležba dolžnost. Začetek točno ob 19½.

Šmartno pod Šmarno goro. Tukajšnja krajevna organizacija KDZ sklicuje svoj redni občni zbor za nedeljo, dne 5. marca ob 14. uri v hiši g. Jakoba Jerasa na Vikerčah. Sprejemali se bodo tudi novi člani. Točna udeležba vseh članov dolžnost. — Odbor.

Krška vas. Na občnem zboru v Krški vasi dne 12. februarja so bili izvoljeni v odbor sledeči sodrugi: Franc Gričar, zid. mojster za predsednika, Jožef Jazbec, zidarški pomočnik za podpredsednika, Ivan Šebilja, zid. pomočnik za tajnika, Martin Piltauer, pismonoša za namestnika, Anton Tomše, zid. pom. za blagajnika, Jožef Piltauer za namestnika, za preglednika Andrej Müller, čev. moj. in Ivan Prah, posestnik, kot odborniki pa Franc Lopatič, kovaški mojster, Ivan Soško, posestnik, Žokalj Alojz in Jože Glibe.

Brežice. Na občnem zboru, ki se je vršil dne 5. II. so bili izvoljeni sledeči člani v odbor: za predsednika Ivan Baraga, Črnc, za podpredsednika Jože Perkman, Brežina, za tajnika Ivan Deng, trgovec, Brežice, za namestnika Franc Warletz, lesni trgovec, Brežice, za blagajnika Jeronim Ivič, ključav., Brežice, za namestnika Ivan Kreačič, zidar, Brežice, za preglednika pa Ivan Filipčič, kmetovalec Zakot in Ivan Kramer, krojač v Brežicah.

Šmartno ob Dreti in Bočna. Krajevna organizacija KDZ v Šmartnem in Bočni vabi vse svoje člane na sestanek, ki se bo vršil v nedeljo dne 12. marca ob 14. pri Florijanu Cajnerju v Vologu. Člani naj prinesejo svojo izkaznico s seboj, ker bodo lahko plačali svoje prispevke. Treba je, da oživimo, zato naj vsak član izvrši svojo dolžnost in naj ne zadržuje rednega delovanja. Razgovorov bo mnogo, zato naj pride vsak. Kdor ne bo do 12. poravnal svoje zaostale prispevke, bo izključen. — Odbor.

Sevnica. Dne 5. marca se bo vršil občni zbor krajevne organizacije KDZ v Sevnici. Dnevni red: 1. Poročilo dosedanjega odbora. 2. Načrt nadaljnjega delovanja. 3. Razno. 4. Volitev novega odbora. Pobirala se bo tudi članarina in sprejemali se bodo novi člani. Točna in polnoštevilna udeležba dolžnost. — Odbor.

Breg pri Ptuj. Krajevna politična organizacija KDZ v Bregu vabi na javen

shod, ki se bo vršil v nedeljo, dne 5. marca ob 14½. v gostilni g. Leskošek.

Člani, ki so s prispevki v zaostanku, bodo imeli priliko, poravnati jih. Pozivljamo vse člane, naj skribe, da bo v organizaciji red.

Sodrugi odborniki naj pridejo pol ure pred začetkom. K obilni udeležbi vabi odbor.

Iz strok. gibanja.

Seja novo izvoljenega odbora podružnice kovinarjev v Ljubljani se bo vršila v sredo, dne 1. marca zvečer takoj po delu v društvenih prostorih Šelenburgova ulica 6, II. nadstropje. Udeležba dolžnost! — Predsednik.

Vestnik Svobode.

Centralna knjižnica »Svobode«, slovenski oddelek, se danes, v sredo 1. marca ob 6. zvečer odpre v Židovski ulici 1, I. nadstropje. Knjižnica bo za sedaj odprta vsako sredo od 6. do pol 8. zvečer, soboto od pol 5. do pol 8. zvečer in nedeljo od pol 11. do 12. dopoldne. Vpisnina znaša 1 Din. Pristop imajo člani »Svobode«, člani strokovnih organizacij in člani združnih organizacij.

Dnevne vesti.

Naročnikom. Morali smo zvišati naročnino. Naš list nima za seboj tistih vrziških krogov, ki vzdržujejo druge časopise, da zakrivajo njih umazane špekulacije. Če se draginja kar naprej viša in viša, pomeni to, da se steka vedno več denarja v roke bogatašev, delavno ljudstvo pa se mora svojih potreb vedno bolj odrekati. Kajti, če dobiva še toliko več denarja, mu to nič ne pomaga, ko se pa blago še veliko bolj draži!

Odslej bo veljal »Ljudski Glas« 7.20 pk letno, 0.60 pk mesečno. Vsak mora priznati, da 60 dkg pšenice res ni veliko. V marcu bomo računali 1 pk = 4 Din. = 16 K, čeprav velja še danes pšenica 18.50 K in bo do konca meseca še poskočila. Za april bomo pa določili koncem marca, kdor plača pa že zdaj, mu potem ne bo treba doplačevati.

Pokrajinski odbor SSJ je na svoji seji v nedeljo, dne 26. februarja izrazil svoje popolno soglasje z delom pokrajinskega načelstva, tajništva in uredništva »Napreja« in »Ljudskega Glasa«. Sklep je bil soglasen, udeležba popolna, samo en član je bil odsoten, drugi se je pa opravičil.

Popravek: V uvodniku »Napreja« št. 43. sta izostali dve besedici: »v sebi«. Zaradi važnosti odstavka, čigar vsebino naj vsi čitatelji dobro premislijo in pri vseh svojih znancih razširijo, smo se odločili vseh 8 vrstic še enkrat objaviti: Vi, ki poznate bedo, Vi, ki veste, kaj je glad, ne premišljajte o krivičnem sedanjem redu, ne hudujte se, da sita gospoda ne bo dala niti drobtinice od svojih potic, niti kapljice od svojega šampanjca — izpremenite ta krivični družabni red v sebi s tem, da daste od svoje malenkosti nekaj malega — to pa takoj!

Obdavčevanje vozil. Kinetskih vozov, ki se uporabljajo za prevažanje lastnikovih potrebščin, sploh ni treba prijavit.

Ljubljana.

Proč z beračenjem! Finančni odsek občinskega sveta je sklenil, da se mora beračenje prepovedati, a tako, da se podpiranje ubožcev organizira na moderen

način. Mestni magistrat se je obrnil do vseh prizadetih in imovitejših krogov, da bi se s primerno mesečno vsoto odkupili beračenja. Doslej se je odzvalo zelo majhno število in še to iz neimovnih krogov. Mestni magistrat torej pozivlja vse prizadete, da se čimprej in častno odzovejo, ker bo drugače prisiljen, da uvede primereno novo davščino. (To bi bilo po našem mnenju tudi pravilno, ker z samovoljno odkupitvijo je stvar taka, da jo bodo njeni nosilci — čim bogatejši, tem bolj — smatrali le za nekako milost, kar pa ni. Davek naj se uvede in sicer progresivno: Kdor ima največ, da največ! Ur.)

Vybor Československe Obec u Ljubljani svolava dne 4. brezna t. r. o 8 hod. večerni v restauraci Narod. domu radnou valnou hromadu.

Konjski semnji. Vsled odredbe pokrajinske uprave so radi slinovke konjski sejmi v Ljubljani ukinjeni.

»Državna posredovalnica za delo«. Pri vseh podružnicah »Državne posredovalnice za delo« v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murški Soboti je iskalo v preteklem tednu od 12. do 18. februarja 1922 dela 221 moških in 83 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 159 moških in 89 ženskih delavskih moči. Posredovani se je izvršilo 114. Dela iščejo: rudarji, viničarske družine, kleparji, kovači, kovinarji, mizarji, kolarji, sodarji, natakariji, natakarike, zidarji, tesarji, strojniki, kurjači, pisarniške moči, vzgojiteljice, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd. — V delo se sprejmejo: rudarji, mizarji, viničarji, zidarji, lončarji, vrtarji, kovači, blapci, dekde, poljski delavci, likarice, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

Celje.

Le tako daje! V četrtek dne 23. febr. se je vršila diskusija prvokrat v gostilni pri Jelenu v Celju. Prišlo je 53 zaupnikov od vseh organizacij k predavanju s. Korena. Duh proletarske zavednosti je začel očitno rasti in jih napajati s socialističnim prepričanjem. Le tako naprej po tej poti korak za korakom proti cilju — Svobodi proletariata. — Od sedaj dalje se bodo vršili diskusijski večeri redno vsak četrtek ob 7. zvečer v gost. pri Jelenu. Gledali bomo, da priskrbimo tudi drugih predavateljev najsibode iz Celja ali Ljubljane. Do posečanja diskusij ima pravico le članstvo, ki se izkaže z legitimacijo.

Protestni shod v Celju. V nedeljo, dne 26. pr. m. se je vršil v Celju v »Unionu« veliki protestni shod proti deveturnemu delavniku in naraščajoči draginji. V nabito polni dvorani je sodr. Bernot lepo orisal pomen 8urnega delavnika. Pokazal nam je pravi izvir draginje. Enoglasno in z velikim navdušenjem so navzoči sprejeli resolucijo, ki je enaka oni, sprejeti na ljubljanskem protestnem shodu. Sodr. Leskošek je povedal, kako trdno so se sklenili kapitalisti vseh narodnosti, da strejo 8urni delavnik, oslabijo moč naše organizacije in zopet vržejo tisoče naših bratov na cesto v bedo. Pozval je delavce, da se strnejo in vstrajno borijo. Enoglasno se je sprejela resolucija, katero objavimo v prihodnji številki.

Sodr. Krušič iz Trbovelj je povedal, da naši boji ne bodo mali, toda pod rudečo zastavo nam je zmaga gotova. Značilen je bil poziv sodr. Oseta, ki je povdaril v imenu vseh onih, ki so tlačeni, da je armada pripravljena. Godi se nam kot Kristus. Bil je žejen in dali so mu žolča piti. Mi smo lačni in nas z 9urnikom nasičujejo. Sodr. Koren je pozval navzoče, da se usmilijo onih, ki gladujejo onstran meje, v

rudeči Rusiji. Sodr. Čebular je pozval navzoče, da ne pozabijo duševne hrane. K zaključni besedi se je oglasil sodr. Bernot, ki je opozoril navzoče na gibanje žensk — na naš tisk — na alkohol, nevaren bacil našega naroda. Zborovalci so sprejeli tozadevno resolucijo. Celjski sodrugi so napovedali hud boj strašnemu strupu.

Omenimo naj še, da je v imenu Zveze jugoslovanskih železničarjev izjavil gosp. Jerše popolno solidarnost z nastopom naših organizacij. Vendar ni bilo videti nobenega navdušenja za koalicio vseh strokovnih organizacij. Celjski sodrugi namreč pravijo, da nam je rumena barva že parkrat namazala oči in nas izdala.

Celjski kapitalisti, zapišite si v album, da inamo armado pripravljeno!

Ljudsko vseučilišče v Celju. V ponedeljek, dne 6. marca ob pol 20. predava g. ravnatelj o »Življenju rastlin«. Sodrugi, posečajte to visoko kulturno institucijo.

Za Rusijo. Od 1. marca naprej bomo redno poročali o uspehu naših zbirk za gladojučo Rusijo. Malo imamo, a še to damo, ker ne vemo, kaj nas še čaka.

Maribor.

Ogromen požar v Mariboru. V nedeljo dne 26. februarja t. l. okoli 14. so zapazili sredi paromlina med drugim in tretjim nadstropjem prvi plamen. Paromlin je trinadstropna stavba in se nahaja nasproti tovornega skladišča mariborskega glavnega kolodvoza v Melju. Gasilna akcija je bila zelo težavna in naporna. Vladala je grozovita vročina. Akcija pa je bila otežkočena tudi vsled pomanjkanja vode, kajti mestni vodovod ni zadostoval in so morali vodo voziti iz malega potoka. Kako je požar nastal, še ni popolnoma uradno dognano. Domnevajo, da je ogenj podtaknila hudobna roka. Razni časopisi poročajo, da so v soboto delavci zahtevali od lastnika dr. Franza povišanje mezde, a jim je to zahtevo odklonil z besedami: »Raje vidim, da stoji mlin prazen, kakor da povišam plače.« V ostalem poročila »Slovenski Narod« z dne 28. februarja izvirno, da je delavstvo stalo že delj časa s podjetnikom v napetem razmerju. Omenja tudi, da je delavstvo zahtevalo 40% povišek, podjetnik pa je baje privolil samo 20%. Taka in slična poročila hočejo sedaj izrabiti položaj mezdne gibanja s požarom. Nekdo skuša zvaliti vso krivdo na delavstvo, ki se je slučajno nahajalo v mezdnem gibanju. Taka poročila so razburljiva za vse delavstvo ter ne uplivajo dobro na itak že skrajno slabe razmere, v katerih delavstvo živi. Delavstvo se namreč ne more zadovoljiti s takimi poročili, dokler se ne bo zadeva pojasnila uradno. Osrednje društvo živilskih delavcev zavrača vsako tako vest, ki bi znala škodovati njegovim članom. Kdor bi hotel in skušal izrabljati mezdna gibanja v svrhu raznih nastalih slučajnih dogodkov, ter natolcevat, da je krivo delavstvo, si bo zadal pečat surovosti in nerazumevanja delavskega eksistenčnega vprašanja. Uradno in popolnoma nepristransko naj se dožene krivda ali krivec požara, ki bode itak svoje dejanje pred zakonom zagovarjal. Torej ne namigavati in natolcevat, ker delavstvo bi znalo povrniti milo za drago. — Mimogrede povemo, da je osrednje društvo z dne 18. februarja t. l. pod oprav. štev. 172/22 vposlalo spomenico na Zvezo industrijev za vsa mlinska podjetja v Sloveniji. Do danes ni prišel noben odgovor. Zveza industrijev in podjetniki niso do danes niti odgovorili. Javnosti sporočamo, da se posamezne skupine delavcev ne morejo pogajati same.

Pogajanja se izvrše skupno v Ljubljani. — Osrednje društvo živilskih delavcev.

Kapitalisti so se že oglasili.

Vlada »namerava« neko malenkostno oddajo imetja, seveda je da nasuje ljudstvu peska v oči. Toda tudi proti temu so seveda vsi tisti, ki kaj imajo, isto tako, kakor proti davku na vojne dobičke. Tu podajamo njih poročilo:

»Gospodarske korporacije v Ljubljani so imele na poziv trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo dne 24. t. m. pod predsedstvom zborničnega predsednika gospoda Ivana Kneza konferenco, katere so se udeležili zastopniki industrialnih, združnih, kmetijskih, trgovskih, hranilničnih, obrtnih in denarnih organizacij. Konferenca se je med drugim pečala z vprašanjem davka na vojne dobičke za l. 1920, o katerem se čuje, da ga namerava finančna uprava v naši državi uvesti. Po izčrpnih razpravi, v katero so poleg predsednika gospoda Kneza in referenta gospoda dr. Windischerja posegli gg. dr. Basaj, ing. Šuklje, predsednik Dragotin Hribar, predsednik Ivan Frelj, zastopnik Kmetijske družbe ing. Lah, gg. Josip Lenarčič, Ivan Mohorič, Franc Stupica, Ivan Rakovec, Engelbert Franchetti, se je soglasno sklenilo, vložiti v posebni spomenici ugovor proti razširjenju zakona o davku na vojne dobičke na leto 1920 ter proti uvedbi 100%nega poviška na vse direktne davke brez razlike. Opozoriti je zlasti na visokost lišno najemniškega davka v Sloveniji. Spričo nameravanega davka na imetje po progresiji se je sklenilo zahtevati, da se da gospodarskim korporacijam prilika, zavzeti stališče proti takemu dalekosežnemu novemu davčnemu bremenu.«

Oglejte si pred vsem ta imena! Gosp. predsednik I. Knez je znan iz sodnih razprav, pri katerih je bil »vsled svojega visokega socialnega stališča« prav milo obsojen, čeprav je zagrešil najhujši greh, ki je mogoč: prodajal je moko pomešano z raznimi zdravju škodljivimi stvarmi. Pisali smo takrat o tem in povedali, da v kapitalističnem redu tatove izpuščajo, tatitice pa obešajo. Oglejte si tudi vse te organizacije! Tudi združne, kmetijske, hranilnične in obrtne organizacije so zraven, ki so zastopale marsikatero izmed naših ljudi, ki še ne vedo, kam spadajo!

Postavili so se tudi proti 100%nemu zvišanju direktnega davka. I seveda! Stodotno zvišanje pomeni še enkratno obdavčenje, kdor je plačal 100 K, bi moral plačati zdaj 200 K. Proti 10.000%nemu povišanju posrednih davkov pa niso prav nič nastopili, ker jih ne tarejo, takemu bogatašu je vseeno, ali veljajo vžigalice 1 vinar ali pa 2 K!

Delavno ljudstvo! Poglej, kako pridno delajo kapitalisti! Sram bi jih moralo biti, pa jih ni, ker vidijo, da se ljudstvo ne briga za vse to. Ti pa dokaži, da se brigaš! Zboruj in povej glasno, da hočeš oddajo imetja, da hočeš obdavčenje po dohodkih, da pa nikakor ne maraš krivičnih in tatinskih posrednih davkov. Ne čakaj prerokov, samo se zgani. Še govornika ti ni treba. Razpravljajte o boju proti draginji iz zadnjih števil »Ljudskega Glasu«, razširite ta pravična načela med najzaspanejšimi ljudmi. Čitajte jim vsaj iz našega koledarja str. 53. do 62.!

Če ne bomo vedeli, kako nas skubijo, nas bodo skubli še bolj!

Liter vina velja 10 dinarjev, »Naprej« velja za cel mesec samo dinarjev. — Premišljaj, predno izbereš!!

Gram pri Novem mestu. Tukajšnja okolica velja za trdnjavo samostojnežev, vendar pa prihajajo tudi pri nas polagoma do zavesti, da jih vodijo samostojneži prav temeljito za nos. Do tega spoznanja jih ni privedla samo vladna politika samostojnežev v narodni skupščini, temveč tudi »delovanje« tukajšnjih samostojnih voditeljev. Na državni kmet. šoli na primer smo imeli za ravnatelja inženirja Vederjaka, o katerem smo bil trdno prepričani, da bo mož na svojem mestu, toda bridko smo se varali. Ta samostojni junak je kar čez noč zgubil vsako razsodnost in blatil ugled šole na ta način, da je noč za nočjo moral bežati pred fanti, ki so ga podili skozi koruzo, ker je hodil vasovat k njihovim dekletom, čeprav je oženjen in ima otroke. Radi neverjetne spolne strasti je tako zanemarjal službo, da so ga morali iz previdnosti premestiti v Maribor, kjer dela sedaj pokoro za svoje grehe. Namesto njega smo dobili novega ravnatelja v osebi vinarskega nadzornika Skalického, ki je vsem ljudem v okolici v prav dobrem spominu, ker je bil za časa vojne žitni komisar. Lahkoverni ljudje so zopet pričeli upati, čeprav so se o nepoštenosti samostojnih voditeljev že lahko nešteto krat prepričali. Toda prišli so vnovič iz dežja pod kap. Novi ravnatelj se je začel uveljavljati s tem, da izrablja učence za privatna dela v svoji razkošni vili, da se poslužuje šolskih dekel za donajanje raznih potrebščin za svoje gospodinjstvo iz mesta, da je odpovedal siromakom, oblagodarjenim z otročiji, mleko, da je dal šoli zelenjavo, pa zato dobil pol prašiča, da je odslovil že dva hlapca in dekle na predlog svoje žene, katero morajo pozdravljati z »milostljivo« itd. Ta čedni ravnatelj je odslovil pred kratkim sedemnajstletnega vrtnarskega vajenca iz službe, ker je nosil v družbi s svojim tovarišem zelenjavo v mesto brez vrtnarjeve vednosti. Prizadete učence so prvič zasačili pri takozvani »tatvini« in ne bi smel gospod ravnatelj na noben način tako ostro postopati. Fant je moral iti služiti k nekemu kmetu v okolici, kjer mu je stroj odrezal roko do rame. Da bo ravnateljovo socialno čuvstvo vanje še bolj nazorno osvetljeno, pripominjamo, da je odpustil iz službe tudi prvega vrtnarskega vajenca, ki se je učil že poldrugo leto in je sedaj brez poklica. Najlepše pa šele pride. Na kmetijski šoli si je dal na novo urediti ves grajščinski trakt prvega nadstropja, kjer je pustil drago poslikati sobane, podove namazati, peči prenaprediti itd. Napeljal je tudi električno razsvetljavo v zadnji kotic svojega bodočega stanovanja. Ne bi hoteli prav nič proti temu, če ne bi videli, kako malo se briga na drugi strani za šolsko gospodarstvo, da je gluhi in slepi za popravilo in nakup krvavo potrebnega orodja za obdelovanje zemlje, za razbite vozove, za polomljene kozolce itd. Preureditev njegovega bodočega stanovanja, obstoječega iz osmih velikih sob, ne všteti več kabinetov, je že sedaj stala okoli 50.000 K. Tisti, katerim niso znane naše novomeške razmere, naj pomislijo na železničarje v vagonih, na financarje v barakah in na stanovalce v mestu, kjer se kar gnetejo zaradi stanovanjske krize in bodo še bolj razumeli početje tega samostojnega junaka. Na samostojnih »junakih« smo v novomeški okolici precej bogati in lahko takoj še enega navedemo. Je to strokovni učitelj Malasek, ki ni imel pred kratkim še nič imetja. Toda vzel je v najem grajščino Srebrniče, s čimer je oškodoval male kmete na Brdu, Drski, Kandiji, Srebrničah, Boričevem, ki so imeli v najemu posamezne parcele in katerim ne odstopi no-

bene njih v najem. Opomogel si je s tem, da je kupil od šole po cenah, ki si jih je sam narekoval, prašiče, krave, telce in bika. Izposojeval si je za obdelavo zemljišča šolske vole, potem stroje in ostalo kmetijsko orodje. Samoobsebi je razumljivo, da je veliko tega orodja pokvaril na škodo državne šole, tako na primer kosilni stroj, ki ga je za silo popravil monter Preželj iz mesta. O vsem tem »delovanju« samostojnih junakov je prav dobro informiran kmetijski svetnik Rohrman, ki je nadzornik šole, vendar ni do danes še ničesar ukrenil. Kmečko delavno ljudstvo, koliko časa boš še trpelo početje samostojnežev, od katerih se pustiš voditi za nos! — Več zavednih kmetov.

Iz Čateža ob Savi. Utrujen od težkega dela in boja je odložil naš vrli sodrug M. Rudman predsedstvo naše krajevne organizacije. Neumorno je vršil svojo nalogo v občini, kjer životari nebroj strank in strančič in skrbel, da se ni razbil naš čolnič v burnih viharjih ob nevarnih pečinah. Naša organizacija je prestala svojo bridko izkušnjo in sedaj vojuje boj naprej, za staro pravdo, za korist izkoriščenega ljudstva. Razumljivo je, da se je v teh pretresih zmanjšalo število naših udov, toda ti, ki jih imamo, so zavedni, neupogljivi ko gora, s katerimi lahko računamo na bodoči naš razvoj in uspeh. O novo izvoljenem predsedniku B. G. smo si svesti, da bo istotako kakor njegov prednik vstrajal na svoji težavni poti. Naj se ne straši viharjev, ki se bodo zaganjali vanj, ker mu bomo vsi njegovi sodrugi zvesto stali na strani v vsakem boju. Tudi raje poginemo, nego bi se udali sramotnemu suženjstvu naših krvososov.

Lesno delavstvo v Dovjem in Mojstrani. Mnogo so se že trudili sodrug govorniki z Jesenic in iz Ljubljane, da bi dovškemu in mojstranskemu gozdnemu delavstvu vzbudili zavest, da je močna, enotna organizacija nadvse potrebna. Delavstvo te doline naj bi se združilo ter skupno nastopilo proti današnjim krvososom. Toda tedaj, ko smo delavstvo vabili na sestanke, da se pogovorimo, kaj naj se ukrene, kako naj se združimo, da ne bodo pijavke z nami postopale ko s sužnji, smo privabili mesto delavstva le prazne stene. Vsak je bil mnenja, češ, saj ni vse skupaj nič. Tudi smo že imeli vplačevalnico, h kateri je takoj pristopilo nekaj članov, ki so plačali dvakrat prispevke. Ko so pa uvideli, da jim še ni storila organizacija čudeža, so opsovali izvoljene zaupnike s sleparji in zahtevali prispevke nazaj. Niso pri tem prizadeti vsi, pač pa večina. Je nekaj oseb, ki imajo voljo za organizatorično delo, a si ne upajo, ker jim je neki gospod te družbe zagrozil, da bo vsak odpuščen iz službe, kdor bo nagovarjal delavstvo za organizacijo. Ta bojazen je v drugem pogledu sicer upravičena, ker je vsakemu delavcu težko žrtvovati svoje delo vsled nezavesti svojih sodelavcev, ki bi mu ne stali v resnem momentu na strani. V poletju je šlo še nekako naprej, ko pa je nastopila zima ter z njo vedno naraščajoča draginja, so se pokazale posledice delavske brezbriznosti. Delo se je omejilo, delavstvo je bilo na zimo odpuščeno in ostalo je samo nekaj starejših. Kakor prej delajo tudi zdaj 9 ur dnevno. Na žagi pa, katera bi morala zaposliti 24 delavcev na 3 šihite dnevno, se je pa delo s privolitvijo delavcev samih razdelilo na 14 oseb, ki delajo po dvanajst ur na dan, ne da bi imeli plačo nadur. Tu se je pokazala nezavest delavstva, ki so se prodali ne upoštevaioč svojih brezposelnih

sodrugov, za zelo sramotno plačo kapitalistični družbi ter s tem zaslužili, da jih progiramo kot izdajice svojih sodrugov. Apeliramo na Vas, vzdramite se, popravimo to kar smo zamudili s tem, da stojimo takoj enodušno v organizacijo lesnih delavcev, ki bo zastopala Vaše interese. To pa velja za vse lesne delavce, ne samo za one pri družbi »Sava«, nego tudi v vseh drugih podjetjih.

Gorje pri Bledu. Resen opomin lesnim delavcem v okolišju Gorje.) Delavci, kje je vaša nekdanja radikalna navdušenost? Kaj še vedno čakate, da vam pride odrešenje iz neba? Skoraj, da vam ni zopet umrla vaša podružnica lesnih delavcev! Torej, zavidanja vredni reveži, kam jadrate? Otresite se vaše zaspčnosti in pogledjte že enkrat resnici v obraz, pogledjte se enkrat vsi lesni delavci odkrito v obraz, brez sovraštva, brez demagogije, brez osebnosti in spoznali boste, da je treba zaklicati na ves glas: Kapitalizem nas izkorišča, pa najsi bo domač ali tui! Kaj res mislite, da so vam razni podjetniki iz milosrčja plačevali po gostilnah opojno pijačo? Kaj še! Zato, da vas telesno in duševno uničijo. Njihove napitnine ste v svoji nezavednosti že tisočkrat prislužili. Nič ne pomaga zabavljanje čez draginjo, tudi ne čez vašo lastno organizacijo, ker ona je ravno tako — zaspna, kakor ste vi — radi vas! Razne radikalne debate v zakajenih gostilnah vas ne bodo rešile. Moč imate, pa je ne znate ali nočete uporabiti. Združite se v močno zavedno delavsko armado, ker rešitev delavstva je delo delavstva samega. Odprite oči in pregledjte sledeče številke: Kacon ima letos dobička 5 milijonov, Hudovernik, Resman, Mulei, vsak po štiri milijone, tovarna pohišstva »Vindgar« zasluži pri enem bukovem hlodu od 300 do 600 K. Kdo je zaslužil ves ta lepi dobiček? Morda podjetniki, ki so se celo leto veselo zabavali po gostilnah in zabavljali čez leno delavstvo? Zapomni se lesni delavec, da te ne bo rešilo ne 10 ne 12 urno, še manj pa nadurno delo, tudi nobena organizacija ti rešitve ne bo prinesla če boš to organizacijo zanemarjal. Rešila te bo le tvoja lastna zavest, ker pa si poedinec preslab za ta ogromni boj, združi se v lastni Strokovni organizaciji lesnih delavcev za Slovenijo. Kličem vam, lesni delavci vseh podjetij v okrožju Gorje: Na plan! Le v slogi in zavednosti je proletarska moč! — Lesni delavec.

Iz Pišec. Za odgovor na dopis iz Pišec v »Ljudskem Glasu« št. 31, z dne 9. februarja 1922 prosim, da sprejmete v Vaš cenjeni list naslednje vrstice v pojasnilo: Ni res, da ljudi na vse mogoče načine šikaniram in jih naganjam k županu in tudi k predsedniku agrarnega odbora po drva in travo. Res pa je, da mi je agrarni odbor Pišec pismeno prepovedal sekanje in izvoz drv iz graščinskega gozda. Takrat sem poslal nekaj strank k predsedniku agrarnega odbora Pišec, naj jim nakaže drva. Ker pa odbori te pravice nimajo, je okrajno glavarstvo Brežice prepoved razveljavilo in so drva strankam zopet dajejo. Kar pa zadeva mene kot upravitelja, da me priporočajo oblastvom, naj le storijo, ker višje oblasti dobro poznaio moj predpisani delokrog. Kar se tiče moje razprave z županom, ta še ni končana in jo nikakor ne zadržujem jaz. Ker si nisem v svesti nikakega napačnega dejanja ne proti narodu ne proti državi, pričakujem konca razprave z mirno vestjo. Kar je pa dopisnik o krvi in milijonov pisal, lahko

sam spozna, da je vse prav smešno. — Josip Šagl, upravitelj graščine Pišec.

Šmartin pri Slovenjgradcu. Čujte ljudje božji, kaj vse se pri nas godi! Vsako nedeljo ofer. Enkrat za sv. očeta, za sv. misijone, za lačne bogoslovce; drugokrat za božji grob, za zidanje in popravljanje cerkve, Bog si ga vedi kje, za popravo pokvarjenih orgel, potrebnih cerkvenih stolov, pregledanih zvonovskih štrikov in Bog ve kaj vse; samo ofer za krpanje čevljev sv. Martina še ni bil, za drugo pa že vse. — V predpostnem času je vsako leto tudi v farovžu poduk iz krščanskega nauka za oženjene in neoženjene, za bogate in uboge, za delavce in posle, obenem pa delitev spovednih listkov. Kdor hoče imeti listek, mora globoko seči v dejšek, kjer je papir tako drag in gospod nimajo nikdar denarja za sveče. — Pa vse to ni nič! Zvonov nimamo! Vojska jih je vzela. Eden zvon je sramota za šmarske farane! Mora jih biti najmanj pet, če stanejo eden ali dva milijona, to je vse eno. — Ker v sedanjem tako bogatem času, ko stane kilogram moke 30 K in kg svinjske masti 100 K, ubogi delavec pa ni za kg moke na dan ne zasluži, nočejo farani prostovoljno darovati milijonov za zvonove, so gospod dekan naročili s prižnice gospodu kaplanu in tistemu nerodnemu Šurčku, ki vsako nedeljo drega pri maši farane z grebljico pod nos, opoldne pa pomaga gospodoma v farovžu obirati kosti, da naj vzameta največjo farovško mavho ter gresta od vasi do vasi, od hiše do hiše, od kmeta do offerja, od dninarja do posla, od Boga zavrženega liberalca do bedastega samostojneža, ki ne zna stati na svojih nogah ter pobereta od vsakega že naprej določeni znesek za zvonove. Dekle plačajo 100—200 K, hlapci 200 do 500 K, dninarji in delavci 500—1000 K, bajtariji 1000—3000 K, kmetje 3000 do 50.000 K, veleposestniki, veletrgovci, veleobrtniki in drugi 50.000—100.000 K, Seveda oni, ki so naročeni na »Slovenskega Gospodarja«, »Stražo« in »Cvetje sv. Frančiška« primerno manje, socialisti pa toliko več. Izvzeti so samo g. dekan, veleposestnik in milijonar: gospod kaplan, posestnik več stotisoč kron vrednega posestva: šepavi Šurček in farovška kuharica, ki vsako nedeljo pride z drugo novo obleko v cerkev. Na ta način je mogoče, da bomo imeli na Nikolovo, če ga kdo od nas dočaka, že nove zvonove. — Zdaj pa vas vprašam gospod dekan, kaj pa je z denarjem, ki ste ga dobili za rekvirirane zvonove in z denarjem, ki se pobira že toliko deset in desetletja pri pogrebih za zvonove? Kaj je z drugim cerkvenim denarjem? Ali je res vse to šlo za vojno posojilo? Ali je zdaj primeren čas za nakup čisto nepotrebnih dragih zvonov, ko ljudje stradajo in nimajo kaj ohleči? Ali nas hočete res poprej, kakor greste v že davno zasluženi pokoj, še čisto izmozgati? Vam g. kaplan moramo še farani dajati v sramoto dvajsetega stoletja vsako jesen mastno bernjo, zato da nas pri vsaki priložnosti gulite med letom. Ali bi ne hoteli prepustiti vašega mesta nemu drugemu, ki bi imel z nami ubogimi trpini in posli malo več usmiljenja in sočutja? — Vstani, vstani Martin Luther, drugače nam bodo še vero prodali na licitaciji!

Pragersko. (Protijudska šolska politika). Tukaj imamo zelo slabe šolske razmere, ki obetajo še delj take ostati. Pred vojno smo imeli dvorazredno privatno nemško šolo, ki je prešla ob pre-

vratu v občinske roke ter postala podružnica šole na Spodnji Polskavi. Prizadevali smo si, da bi se ustanovil za Pragersko poseben šolski okoliš in se šola osamosvojila. Stvar je bila v polnem teku, ker je ljudstvo zahtevalo samostojno šolo, toda navsezadnje so občinski očetje polskavski, ko so se čutili v pretežni večini, storili v posebni seji sklep proti ljudski volji, da naj ostane naša šola še naprej le podružnica. Premislimo malo, kako krivico nam s tem delajo! Pragersko plačuje veliko več davkov kakor Spodnja Polskava, prispeva torej tudi šoli več doklad. Kljub temu je leta 1921. dobila naša šola od 26.000 K skupne šolske doklade le 3000 K, drugo 23.000 K pa je ostalo na Spodnji Polskavi! Na Sp. Polskavi je pičlo 180 šolskih otrok, pa imajo štirirazredno šolo, na Pragerskem je pa 140 šoloobveznih, od katerih obiskuje 15 otrok mariborske srednje pa tudi ljudske šole, pa imamo le dvorazredno, v resnici pa niti enorazredne šole ne, kajti leta 1919., 1920. in 1922. so dobivali in dobivajo naši otroci le poldnevni ali le vsak drugi dan poduk. Da se otroci ob takih razmerah pri najboljši volji ne morejo dosti naučiti, se razume. Kdor le more, jih pošilja v mariborske šole. Vprašamo, ali je to potrebno? Ne, nikoli! Mi bi lahko imeli trirazredno šolo, v kateri bi se otroci dovolj naučili, da jih ne bi bilo treba pred časom pošiljati v Maribor. Ali bomo še dolgo gledali, kako si bodo polskavski mogotci z našim denarjem svojo šolo večali in vzdrževali, našo pa pustili propadati? Ali bomo mirno pustili, da bodo naši otroci brez prepotrebne in dobrega šolskega poduka ostali? Dokler pa šola ne bo samostojna, bo večna fretarija, zatorej vsi na boj za lastno in neodvisno šolo v blagor naših otrok!

PASIVNA REZISTENCA NA BORZAH.

V protest proti novemu pravilniku o trgovini z devizami in valutami so borzni obiskovalci pričeli danes s pasivno rezistenco. Promet z efekti je bil neznan, z devizami in valutami ga sploh ni bilo. Kakor vse kaže, bo treba pričeti z najostrejšimi odredbami proti brezvestnim borznim spekulantom.

Po svetu.

— Nova taktika ruskega delavca. Centralni odbor ruske komunistične stranke je objavil izjavo, ki priporoča novo stališče za ruske delavce z ozirom na nov ekonomski program. Ker so se izpremenile gospodarske razmere in je zopet dovoljen obstoj privatnim industrijam, so mora izpremeniti tudi načrta organiziranega delavstva. Rusije ni kapitalistična država, pač pa v stadiju prehoda med kapitalizmom in socializmom; v tem stadiju eksistira socializirana industrija poleg pri-

vatne. Iz tega razloga morajo delavci voditi dvojno taktiko. Delavci, zaposleni v privatni industriji, se smejo posluževati starega orožja v svojo obrambo in zaščito; smejo stavkati in imeti stavkovne sklade in stavkovno podporo. Delavci, uposleni v socializiranih industrijah so pa izključeni od stavke, kajti njih interesi so identični z interesi teh industrij, oziroma z interesi države, ki poseduje in obratuje industrije. Vsi spori med unijami in upravo socializiranih industrij morajo biti hitro poravnani tako, da delavci dobe največje ugodnosti, ki se ujemajo z interesi države. Napredek unij se bo meril po njihovih sposobnostih v preprečenju stavk. Delavske unije se ne smejo vmešavati v upravo industrij. Interesi proizvodnje so najvišji v republiki in ti interesi zahtevajo, da se odgovornost in oblast proizvodnje koncentrirata v administraciji, ki mora imeti proste roke. Kolektivna pogajanja in sporazumi so potrebni, toda uprava tovarne mora imeti proste roke pri urejevanju mezd in razdeljevanju denarja ter obleke. Vsaka sabotaža proti specialistom v tovarnah mora prenehati. Specialisti, veččaki v industrijah, so potrebni za izboljšanje razmer, ki omogočijo delavcem boljše življenje kot je v kapitalističnih državah. Na drugi strani daje vlada unijam pravico, da sodelujejo pri izbiranju kandidatov za upravitelje industrij in predlagajo kandidate za nadzornike in druge izvrševalne faktorje v vladnih oddelkih na čelu socializiranih industrij. Vlada pomaga unijam, da se razširijo in potegnejo vse delavce v svoje vrste. Unije morajo jamčiti vladi za sposobnost in industrialno disciplino. Skrbeti morajo za povečanje produkcije. Objavljenje gornje izjave na predvečer genovske konference je povzročilo živahne razprave med delavci.

Politična in socialna revolucija.

Politična revolucija je lahko delo enega dne. Namesto monarhije postaviti republiko, doseči politično enakopravnost, — to je bilo vedno delo ene velike ure. Mnogi mislijo, da bi se dala izvesti tudi socialna revolucija z enim samim udarcem. Mislijo, da bi ne bilo treba nič drugega, kakor da bi se polastili delavci tvornic, rudnikov, trgovin in bank, in da bi kapitaliste, njihove ravnatelje in uradnike kratkoma pognali. Tako bi postalo to, kar je bilo zjutraj še last kapitalistov, na večer last delavnega ljudstva. Ali je res tako?

Veliko podjetje je kakor ura. Kolesce mora biti prikrojeno kolescu in vse mora iti po enotnem načrtu.

Tu ni mogoče delati brez strojev, železnic, sirovin, zlasti pa ne brez najnatančnejših računov, kako se bo delalo, kje kupovalo in kam prodajalo. Če bi to uro razbili, — bi si lahko morda delce med seboj pravičneje razdelili, — a ura bi ne bila več ura. Ako bi v političnih bojih uničili stroje, ako bi preprečili dovoz premoga in dru-

gih sirovin, — ako bi pregnali tiste, ki so pozvani po svojem poklicu in znanju, da vodijo velika podjetja, — bi ta podjetja uničili. Na ta način bi morda to, kar bi ostalo, pravično razdelili, zato bi pa veliko, veliko manj pridelali in nam vsem bi se ne godilo boljše, ampak slabše.

Socialistično družbo moramo smotreno zidati. Gospodarske organizacije, kakor jo je ustvaril kapitalizem, se ne smejo dotakniti. S tem, da uvedemo pravičnejšo razdelitev, ne smemo zmanjšati produkcije. Čim bolj je kaka dežela industrijsko razvita, tem previdnejše je treba postopati.

Pri veleposestvih bi končno še šlo: zjutraj bi jih razdelili in zvečer bi obdeloval že vsak svojo njivo. Pri tvornici in rudniku pa je to čisto nemogoče. Nastane vprašanje: kako bomo uredili tvornico in rudnik, da bo ostalo oboje v bistvu, kakor je, da bo pa prešlo iz rok kapitalistov v roke delavnega ljudstva.

(Izveček iz Bauerjeve brošure »Pot k socializmu«. Naročila na poštni predal 168 v Ljubljani.)

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: France Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsafuid“

kot KOSMETIKUM

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptič. in čistečega osvežujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priljubljen kot krepko blago delujoče in v **vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje** hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči nego Francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanja! Z zamotom in poštino za vsakoga: 3 dvojnate ali 1 specijalna steklenica 48 K

Za prodajalce:

12 dvojn. ali 4 spec. steklenice 168 K
24 280 K
36 394 K

POŠTINE PROSTO na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa obliž za kurja očesa 5 K in 7-60 K; Elsa mentolni klinčič 12 K; Elsa posipalni prašek 11 K; Pravo Elsa ribje olje 85 K; Elsa voda za usta 36 K; Elsa kolonska voda 41 K; Elsa šumskimirsi 41 K; Glycerin 6 K in 30 K; Lysol, Lysoform 30 K; Kineski čaj 3 K; Elsa mrčesni prašek 15 K; Strup za podgane in miši po 8 K in 12 K.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA donja Elsatrg št. 252 Hrvaško.

Citajte vezozanimivo študije
Dr. Oto Bauer - Uvodnik
Pot k Socializmu.

Cena 3 din.

Naroča se v upravi „NAPREJ“.

Urezalnik (Fräser)

se sprejme takoj z najboljšo plačo. Tovarna pohištva Klančnik & Kompara, Maribor, Mejna ulica.

Tovarna Barva
JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4.
Podružnica: Šelenburgova ul. 3.

Maribor
Gospiska ul. 38

Novomesto
Glavni trg

Kočevje
št. 39.

vsakovrstno --
----- blago.

Kemično čisti obleke.

Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.

Podružnice:

Velika zaloga! Cenik zastonj!
Trgovina z pohištvom
Karl Preis, Maribor,
Stolni trg (Domplatz)
Najboljša in najcenejša pri-
ložnost za nakup

pohištva
za delavce in železničarje.
Solidna postrežba! Nizke cene!

OBRTNA NAZNANILA.

Prva produkt. zadruga krojačev
Maribor, Ruška cesta 5
priporoča obleke za moške in
ženske po zmernih cenah in
dobre kakovosti.

Prva mariborska
delavska pekarna v Mariboru,
Tržaška cesta št. 38, tel. 324,
priporoča
dober kruh in žemlje.

Gostilna
„LJUDSKI DOM“

Maribor
Ruska cesta št. 7
priporoča
izborna kuhinja in pljačo.

N. BRUNO MILJANIČ
tovarna kanditov in slaščičarna
najnižje cene in vsak čas sveže blago.
Maribor, Tržaška ulica 4.

Proda se posestvo

v obsegu 16.441 m², obstoječe
iz 2 njiv, 2 travnikov, 2 gozdov,
velikega sadnega vrta, stare hiše,
bleva in vrta po zelo nizki ceni.
Vpraša se pri Jožefu Cimperšek,
trgovec v Sevnici ob Savi.

Spretni

lesni strugarji

nadalje več strokovnih delavcev za upognjeno pohištvo, brusarjev, krvačev, apreturistov in mizarjev se sprejmejo v trajno delo v tovarni upognjenega pohištva

REMEČ-CO. na DUPLICI pri KAMNIKU.
Zglasijo naj se le najboljše moči z dobrimi spričevali, treznega in zanesljivega značaja.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja
iz slovenskih premogovnikov
velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
za domačo vporabo kakor tudi za industrijska podjetja
in razpečava
Ia čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo vporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Nunska ulica 19.

Garantirano pristni
na **namizni kis** na
debelo! drobno!
prodaja najmodernejša automatična kisova tovarna
FELIKS SCHMIDL,
Maribor, Koroška cesta 18.
Vsaka hišna gospodinja, ki skrbi za zdravje svoje družine, zahtevaj povsod samo pristni SCHMIDL - KIS.

Pozor! Pozor!
Štirivrstna harmonika,
še malo rabljena, se proda.
Vpraša se pri Franc-u Šmid,
cementna tov. v Zidanemmostu.

Oglas.

Na državnem veleposestvu Belje v Baranji je prostih več služb, in sicer mesta

**nadkravarjev (Oberschweizer)
kravarjev, volarjev, kovačev
in sploh poljedeljskih delavcev.**

Te službe so stalne in dobijo nameščenci poleg primerne denarne plače še prosto stanovanje kakor tudi znatne dodatke v hrani itd.

Stalnost službe je zajamčena po pragmatiki, ki velja za vse stalno nastavljene.

Direkcija se bo ozirala samo na res sposobne in pridne delavce.

Prijave je treba nasloviti na Glavno Direkcijo Državnog Dobra „Belje“, Lak, Baranja.

Spreten in popolnoma samostojen
ključavničarski mojster
se išče za večje ključavničarsko podjetje.
Samci imajo predpravo vsled pomanjkanja stanovanj. Naslov pove uprava „Naprej-a“.

KONSUMNO DRUŠTVO ZA SLOVENIJO - LJUBLJANA.

Poštni predal št. 13. — Poštni ček. rač. št. 10.532. — Telefon inter. št. 178. — Brzojavni naslov „Kodes Ljubljana“.

HRANILNI ODDELEK sprejema hranilne vloge in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga po **4 1/2 %**, večje vloge proti polletni odpovedi po **5 %**. Hranilne vloge sprejema osebno ali po položnicah centrala v Ljubljani ali pa **po družnice:** 6 v Ljubljani, dalje: Kamnik, Borovnica, Litija, Tržič, Sv. Ana, Križe, Radovljica, Gorje, Koroška Bela, Sava, Jesenice, Mojstrana, Kranjska Gora, Radeče, Celje, Store, Soštanj, Ljubno, Poljčane, Rogatec, Pragersko, Ptuj, Maribor, Ribnica na Pohorju, Fala, St. Lovrenc na Pohorju, Guštanj, Prevalje, Leše, Mežica, Crna I., Crna II.

Sodrugi, vlagajmo vse prihranke v lastno hranilnico, katere hranilni kapital znaša že danes

nad 3 milijone kron.

Pristopnina K 10.—.

Član društva postane lahko vsak!

Delež K 200.—.

Pristopati se zamore v vseh gori imenovanih podružnicah.